

Föreskrifter och anvisningar 19/2013

Täckning av ansvarsskuld och pensionsansvar: Pensionsstiftelser och pensionskassor som bedriver annan än lagstadgad verksamhet samt begravnings- och avgångsbidragsskassor

Dnr

FIVA 7/01.00/2018

Utfärdade

20.11.2013

Gäller från

1.1.2014

Upplysningar

Försäkringstillsyn/Arbetspensionsanstalter

FINANSINSPEKTIONEN

telefon 09 183 51

fornamn.efternamn@fiva.fi

finansinspektionen.fi

Den juridiska karaktären av föreskrifter och anvisningar

Föreskrifter

I Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar presenteras föreskrifterna under rubriken "Föreskrift". Föreskrifterna är bindande rättsregler, som måste följas.

Finansinspektionen meddelar föreskrifter endast med stöd av och inom ramen för rättsliga bestämmelser som ger Finansinspektionen behörighet att ge ut föreskrifter.

Anvisningar

I Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar presenteras under rubriken "Anvisning" Finansinspektionens tolkningar av innehållet i lagar eller andra bindande bestämmelser.

Under denna rubrik presenteras också rekommendationer och andra verksamhetsanvisningar som inte är bindande. Vidare upptas här Finansinspektionens rekommendationer om hur internationella riktlinjer och rekommendationer ska följas.

Av formuleringen av anvisningen framgår när det är fråga om en tolkning och när det är fråga om en rekommendation eller annan verksamhetsanvisning. Formuleringen av anvisningarna och den juridiska karaktären av föreskrifterna och anvisningarna förklaras närmare på Finansinspektionens webbplats.

[Finansinspektionen.fi > Regelverk > Den juridiska karaktären av föreskrifter och anvisningar](#)

Innehåll

1	Tillämpningsområde och definitioner	4
1.1	Tillämpningsområde.....	4
1.2	Definitioner	4
2	Regelverk.....	5
2.1	Lagstiftning	5
2.2	Bemyndigande för Finansinspektionen att meddela föreskrifter.....	5
3	Syfte	6
4	Täckningsvärde, förteckning av täckningen och tillgångar som hör till täckningen	7
4.1	Fastställande av täckningsvärde på tillgångar.....	7
4.2	Förteckning av täckning	7
4.3	Innehåll i täckningsförteckningen	8
4.4	Förvaring av tillgångar som hör till täckningen	9
4.5	Tillsyn av täckningen	9
4.6	Fondandelar, derivatkontrakt och vissa andra tillgångar för täckning av ansvarsskuld och pensionsansvar	9
4.7	A-pensionsstiftelsers och AB-pensionsstiftelsers A-avdelningars övriga tillgångar giltiga som täckning.....	11
5	Upphävda föreskrifter och anvisningar	13
6	Ändringshistorik.....	14

1 Tillämpningsområde och definitioner

1.1 Tillämpningsområde

Dessa föreskrifter och anvisningar tillämpas på följande tillsynsobjekt enligt lagen om Finansinspektionen:

- pensionskassor som bedriver annan än lagstadgad verksamhet och AB-pensionskassornas A-avdelningar
- pensionsstiftelser som bedriver annan än lagstadgad verksamhet och AB-pensionsstiftelsernas A-avdelningar
- begravnings- och avgångsbidragskassor

På premiebaserade tilläggs-pensionsarrangemang tillämpas endast föreskrifterna om täckning av ansvarsskuld och pensionsansvar i avsnitten 4.2, 4.3 och 4.4. i kapitel 4.

1.2 Definitioner

I dessa föreskrifter och anvisningar avses med

- (1) *pensionsanstalt* alla tillsynsobjekt enligt lagen om Finansinspektionen som omfattas av tillämpningsområdet för föreskrifterna och anvisningarna i avsnitt 1.1, utom begravnings- och avgångsbidragskassor.
- (2) *tillsynsobjekt* alla tillsynsobjekt enligt lagen om Finansinspektionen som omfattas av tillämpningsområdet för föreskrifterna och anvisningarna i avsnitt 1.1.

2 Regelverk

2.1 Lagstiftning

Inom ämnesområdet för dessa föreskrifter och anvisningar finns följande författningar:

- lagen om försäkringskassor (1164/1992, nedan FörsKL)
- lagen om pensionsstiftelser (1774/1995, nedan PSL)
- lagen om premiebaserade tilläggspensionsarrangemang vid pensionsstiftelser och pensionskassor (173/2009)

2.2 Bemyndigande för Finansinspektionen att meddela föreskrifter

Finansinspektionens rätt att utfärda tvingande föreskrifter bygger på följande bestämmelser:

- FörsKL 3 §, 83 §, 83 f §, 83 h § och 83 j §
- PSL 2 §, 46 §, 47 §, 47 b §, 47 d § och 47 m §
- lagen om premiebaserade tilläggspensionsarrangemang vid pensionsstiftelser och pensionskassor 19 §

3 Syfte

- (1) Syftet med dessa föreskrifter och anvisningar är att säkerställa att samtliga pensionsanstalter som tillhandahåller annat än lagstadgat pensionsskydd samt begravnings- och avgångsbidragsskassorna enhetligt tillämpar bestämmelserna om täckning.

4 Täckningsvärde, förteckning av täckningen och tillgångar som hör till täckningen

- (1) Finansinspektionens rätt att utfärda tvingande föreskrifter om täckning av ansvarsskuld och pensionsansvar bygger på 83 §, 83 f §, 83 h § och 83 j § i FörskKL och 46 §, 47 §, 47 b §, 47 d § och 47 m § i PSL samt 19 § i lagen om premiebaserade tilläggs pensionsarrangemang vid pensionsstiftelser och pensionskassor.

4.1 Fastställande av täckningsvärde på tillgångar

FÖRESKRIFT (styckena 2–4)

- (2) De tillgångar som räknas till täckning av ansvarsskulden och pensionsansvaret värderas vid varje granskningstidpunkt till verkligt värde. Verkliga värden beräknas enligt kapitel 9 i Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar om bokföring, bokslut och verksamhetsberättelse: Pensionskassor och pensionsstiftelser (15/2012) och kapitel 6 i Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar om bokföring, bokslut och verksamhetsberättelse i sjukkassor och begravnings- och avgångsbidragsskassor (16/2012).
- (3) Om en tillgångspost belastas av en panträtt eller annan särskild rätt som begränsar användningen av tillgångsposten i tillsynsobjektets administrations- eller konkursbo, ska värdet av en sådan särskild rätt dras av från det täckningsvärde som i övrigt räknas ut i enlighet med stycke 2 ovan. Det belopp som avdras ska värderas på ett tillförlitligt sätt genom att man beaktar substansen i den särskilda rätten och hur denna rätt inverkar på omvandlingen av tillgångarna till pengar.
- (4) Vid värderingen av tillgångar som räknas till täckningen ska tillsynsobjektet från tillgångarnas täckningsvärde avdra de skulder som uppkommit vid anskaffningen av tillgångar.

4.2 Förteckning av täckning

FÖRESKRIFT (styckena 5–8)

- (5) Täckningen ska förtecknas som en automatisk dataupptagning eller som ett klart och tydligt skriftligt dokument. Oberoende av lagringssättet ska det vid behov vara möjligt att ta ut täckningsförteckningen som ett klart och tydligt skriftligt dokument.
- (6) En täckningsförteckning som visar läget vid utgången av räkenskapsperioden ska uppgöras senast fyra (4) månader efter räkenskapsperiodens utgång. Täckningsförteckningen ska lagras i tio (10) år efter bokslutstidpunkten. Täckningsinnehavaren ska uppge Finansinspektionen adress till täckningsförteckningens uppbevaringsställe samt namn och kontaktinformation för den ansvarige för förteckningen.
- (7) Täckningsförteckningen ska hållas uppdaterad.
- (8) En pensionskassa eller pensionsstiftelse med både premiebaserat och förmånsbaserat tilläggs pensionsarrangemang ska uppta täckning av ansvarsskulden och pensionsansvaret av det premiebaserade tilläggs pensionsarrangemanget i ett separat avsnitt i täckningsförteckningen.

4.3 Innehåll i täckningsförteckningen

FÖRESKRIFT (styckena 9–12)

- (9) Täckningsförteckningen ska innehålla sådana tillgångsposter som utgör täckning för ansvarsskulden och pensionsansvaret och posterna ska specificeras tillräckligt noggrant. För varje enskild tillgångspost i täckningsförteckningen antecknas dokumentbenämning, placering, uppbevaringsställe, täckningsvärde och verkligt värde, om det avviker från täckningsvärdet, för tillgångsposten jämte därtill hörande dokument. Om tillgångsposten belastas med en panträtt som sänker täckningsvärdet eller med någon annan särskild rättighet som begränsar användningen av tillgångsposten, ska en sådan rättighet nämnas i täckningsförteckningen genom angivande av tillgångens innehåll, värde och innehavare samt prioritetsställning i förhållande till panthavaren. Förteckningen uppgörs med samma gruppering som i FörskL och PSL.
- (10) I fråga om skuldförbindelserna enligt 83 i och 83 j § i FörskL och 47 b och 47 c § PSL ska följande antecknas i täckningsförteckningen: gäldenärens och/eller borgensmannens namn, nominellt värde, täckningsvärde och utredning om täckningsvärdet om det avviker från det verkliga värdet. Skuldförbindelserna grupperas enligt gäldenär och borgensman. Dessutom utreds de sammanlagda beloppen per gäldenär med beaktande av maximigränserna för begränsning av riskkoncentrationer enligt 83 n § i FörskL och 47 f § i PSL.
- (11) Täckningsförteckningen ska dessutom innehålla en utredning om de största riskkoncentrationerna som ingår i täckningstillgångarna tillräckligt noggrant specificerade och om de sammanlagda beloppen som ingår i täckningstillgångarna specificerade per objekt eller gäldenär.
- (12) Täckningsförteckningen ska innehålla en utredning om att begränsningarna i fråga om tillgångar relaterade till delägarens verksamhet enligt 83 o § i FörskL och arbetsgivarens verksamhet enligt 47 i § PSL har följts.

ANVISNING (styckena 13–14)

- (13) Enligt Finansinspektionens tolkning gäller begränsningen i stycke 12 ovan exempelvis produktionsanläggningar, aktier i arbetsgivarföretaget som är en av delägarna, arbetsgivarens aktier och övriga tillgångar vars värde huvudsakligen beror på delägarens eller arbetsgivarens verksamhet. Begränsningen gäller också skuldförbindelser för vilka sådana tillgångar har ställts som säkerhet.
- (14) Enligt Finansinspektionens tolkning avses med funktionell helhet enligt 83 o § i FörskL och 47 i § i PSL t.ex. en av delägaren eller av arbetsgivarföretaget använd fastighet eller ett annat objekt som också kan bestå av flera fastigheter och som med beaktande av karaktären av delägarens eller arbetsgivarens verksamhet kan betraktas som en helhet. Vid tillämpning av denna begränsning beaktas förutom pensionskassans eller pensionsstiftelsens direkta innehav också skuldförbindelser för vilka objektet utgör säkerhet.

FÖRESKRIFT (styckena 15–17)

- (15) Av utredningen om täckningen för en A-pensionsstiftelses och en AB-pensionsstiftelses A-avdelnings pensionsansvar ska framgå den del av täckningen som avses i 47 m § i PSL inklusive specifikationsuppgifterna som en separat grupp.
- (16) Uppgifterna i täckningsförteckningen kan lämnas antingen i den egentliga täckningsförteckningen eller i dess bilagor. Bilagorna upprättas med samma indelning som täckningsförteckningen, det vill säga grupperade enligt FörSKL och PSL.
- (17) I sampensionsstiftelser som följer ett arbetsgivarspecifikt system ska förteckningarna över de tillgångar som utgör täckning uppgöras för varje arbetsgivare separat.

4.4 Förvaring av tillgångar som hör till täckningen**FÖRESKRIFT (styckena 18–19)**

- (18) Värdepapper och andra tillgångar som utgör täckning ska förvaras hos tillsynsobjektet eller hos ett förvaringsinstitut som är under offentlig tillsyn och som tillsynsobjektet fastställer.
- (19) Tillsynsobjektet ska ingå ett skriftligt avtal om förvaring av värdepapper och andra tillgångar och om därtill hörande rapportering. Tillgångar och förbindelser som ingår i täckningen av ansvarsskulden och pensionsansvaret ska förvaras åtskilda från tillsynsobjektets övriga tillgångar och förbindelser.

4.5 Tillsyn av täckningen**ANVISNING (styckena 20–22)**

- (20) Finansinspektionen rekommenderar att tillsynsobjektets styrelse sörjer för att tillsynsobjektets ansvarsskuld och pensionsansvar är täckt i enlighet med bestämmelserna och att täckningstillgångarna uppfyller de krav som ställs i lagen och förordningarna och i de föreskrifter som Finansinspektionen meddelat med stöd av dessa.
- (21) Finansinspektionen rekommenderar att tillsynsobjektets verkställande direktör eller ombud bör omedelbart meddelar tillsynsobjektets styrelse och revisor om denne upptäcker brister i täckningen av ansvarsskulden eller pensionsansvaret.
- (22) Finansinspektionen rekommenderar att tillsynsobjektets verkställande direktör, ombud eller styrelse bör omedelbart meddelar Finansinspektionen om det är uppenbart att tillsynsobjektet inte uppfyller kraven på täckning av ansvarsskulden eller pensionsansvaret.

4.6 Fondandelar, derivatkontrakt och vissa andra tillgångar för täckning av ansvarsskuld och pensionsansvar**FÖRESKRIFT (styckena 23–24)**

- (23) Sådana placeringsfonder som avses i 83 h § och 83 j § i FörSKL och 47 b § och 47 d § i PSL är placeringsfonderna som enligt sina stadgar placerar högst en tiondel (1/10) av sina tillgångar i andra än i dessa paragrafer avsedda tillgångar samt som kassatillgångar hålla ett så stort belopp

av sina tillgångar som verksamheten förutsätter. Dessa placeringsfonder kan också placera sina tillgångar i derivatavtal när de har för avsikt att minska risker förknippade med placeringsverksamhet och valutakursfluktuationer.

- (24) Tillsynsobjektet ska beakta derivatavtalen i täckningen av ansvarsskulden eller pensionsansvaret, men dock så att det i fråga om derivatavtal som ingåtts i annat syfte än för att minska placeringsriskerna förknippade med de tillgångar som utgör täckning, endast beaktas det aktuella derivatavtalets minskande effekt på täckningsvärdet. Det innebär att sådana derivatavtals värde när täckningsvärdet räknas är högst noll.

ANVISNING (stycke 25)

- (25) Derivatavtal som enligt det ovan stående stycket 24 har gjorts i annat syfte än för att minska placeringsriskerna förknippade med de tillgångar som utgör täckning är sådana derivatavtal som en försäkringskassa eller en pensionsstiftelse ingått i sin tilläggsverksamhet för att möjliggöra en effektiv skötsel av placeringarna på det sätt som avses i 83 § i FörSKL och 46 b § i PSL samt derivatavtal som ingås av en begravnings- eller avgångsbidragskassa i annat syfte än för att minska placeringsriskerna.

FÖRESKRIFT (styckena 26–32)

- (26) I täckningen av ansvarsskulden och pensionsansvaret beaktas derivatavtal som minskar placeringsrisken tillsammans med säkringsobjektet eller -objekten. För bedömning av den totala riske exponeringen för täckningstillgångarna ska tillsynsobjektet vara på det klara med den risk som hänför sig till föremålet eller föremålen för derivatavtalet samt veta hur derivatavtalet påverkar risken. Ett derivatavtal betraktas som ett instrument som minskar placeringsrisken för täckningstillgångarna, om följande villkor uppfylls:
- målet är att säkra sig mot förluster.
 - tillsynsobjektet kan påvisa vilken enskild placering, eller om säkringsobjekten är flera till antalet, vilken helhet av placeringar som säkringen gäller. Den helhet som placeringarna bildar kan genomgå dynamiska förändringar, förutsatt att säkringen förblir tillräckligt effektiv.
 - det ska finnas ett tillräckligt samband mellan derivatavtalet och den placering som ska säkras även om de inte har samma underliggande tillgång.
 - effektiviteten av minskning av risken har bedömts i förväg.
- (27) Ett derivatavtal kan betraktas som ett instrument som minskar placeringsrisken för täckningstillgångarna, om det avhjälper minst 70 procent av den risk som säkras. Bedömningen ska grunda sig på dokumenterade principer och data.
- (28) Tillsynsobjektets styrelse ska godkänna de principer enligt vilka derivatavtal betraktas som instrument som minskar risken för täckningstillgångarna.
- (29) Definitionen av derivatavtal som minskar placeringsrisken utgår från riskhanteringen. Vid täckning av ansvarsskulden och pensionsansvaret är den inte bunden till definitionerna inom säkringsredovisning. Om ett derivatavtal betraktas som ett instrument som minskar placeringsrisken för täckningstillgångarna, ska tillsynsobjektet motivera på vilket sätt derivatavtalet minskar placeringsrisken.

- (30) Användningsändamålet för ett derivatavtal som minskar placeringsrisken ska fastställas och dokumenteras när avtalet ingås.
- (31) Effektiviteten av minskning av placeringsrisker med hjälp av derivatavtal ska bedömas regelbundet. Säkringens effektivitet ska följas upp minst kvartalsvis. Om säkringen inte är tillräckligt effektiv, ska användningsändamålet ändras till derivatavtal som inte minskar placeringsrisken. Om marknadsläget är svårt ska uppföljningen ske löpande. Säkringen anses fortsätta, om placeringen ersätts med en annan likadan placering och ersättandet med en annan placering ingår i tillsynsobjektets skriftliga säkringsstrategi. Ersättandet med en ny placering ska dokumenteras på nytt som säkring.
- (32) Bedömningen av säkringens effektivitet kan göras utifrån en riskmätare (t.ex. VaR-värde), volatilitet eller korrelation. Metoderna ska tillämpas konsekvent.

ANVISNING (styckena 33–37)

- (33) Enligt Finansinspektionens tolkning jämställs ett kapitaliseringsavtal som beviljats av ett försäkringsbolag som står under offentlig tillsyn och som fått koncession i ett OECD-land med en skuldförbindelse enligt 83 h § i FörsKL och 47 b § 3 punkten i PSL. Som täckning godkänns ett belopp som motsvarar kapitaliseringsavtalets återköpsvärde. Jämställbara är kapitaliseringsavtal som ger avkastning i form av en fast ränta och/eller en ränta som beräknas på resultatet av försäkringsbolagets verksamhet.
- (34) Enligt Finansinspektionens tolkning tillämpas bestämmelserna om placeringsfondernas fondandelar i FörsKL och PSL och i stycket 33 ovan, om kapitaliseringsavtalet enligt stycke 23 ovan har beviljats som en fondanknuten försäkring.
- (35) Enligt Finansinspektionens tolkning kan fondandelar som avses i 47 d § 1 mom. 3 och 4 punkterna i PSL och i 83 i § 1 mom. 3 och 4 punkten i FörsKL i täckningen av pensionsansvaret och ansvarsskulden behandlas enligt fondandelarnas slutliga placeringsobjekt. Detta förutsätter emellertid att tillsynsobjektet tillförlitligt och regelmässigt kan reda ut fondandelarnas slutliga placeringsobjekt, dokumenterar de principer som den använt i utredningen av de slutliga placeringsobjekten, kan förteckna de slutliga placeringsobjekten per fondandelar samt kan bevisa hur de slutliga placeringsobjekten fördelar sig i täckningen av pensionsansvar och ansvarsskuld.
- (36) Om tillsynsobjektet behandlar fondandelarna i täckningen av pensionsansvaret och ansvarsskulden enligt fondandelarnas slutliga placeringsobjekt, ska tillsynsobjektet följa begränsningarna som gäller pensionsansvar och ansvarsskuld i PSL och FörsKL.
- (37) Om tillsynsobjektet behandlar fondandelarna i täckningen av pensionsansvar och ansvarsskuld enligt fondandelarnas slutliga placeringsobjekt, ska tillsynsobjektet meddela uppgifterna om täckningen av pensionsansvar och ansvarsskuld till Finansinspektionen på rapporteringsformulären enligt fondandelarnas slutliga placeringsobjekt.

4.7 A-pensionsstiftelsers och AB-pensionsstiftelsers A-avdelningars övriga tillgångar giltiga som täckning

- (38) På andelen på tjugofem (25) procent av täckningen för en A-pensionsstiftelses och en AB-pensionsstiftelses A-avdelnings pensionsansvar tillämpas lindrigare bestämmelser än på andelen på sjuttiofem (75) procent av täckningen av pensionsansvaret.

FÖRESKRIFT (stycke 39)

- (39) En A-pensionsstiftelse och en AB-pensionsstiftelses A-avdelning kan med stöd av 47 m § 1 mom. 2 punkten i PSL räkna in andra tillgångar och förbindelser i andelen på tjugofem (25) procent av täckningen av pensionsansvaret enligt följande:
- Skuldförbindelser i vilka gäldenären, borgensmannen eller säkerheten är något annat än vad som bestäms i 47 b – 47 d § i PSL. I skuldförbindelser med samma gäldenär, borgensman eller säkerhet får dock inte placeras mera än tio (10) procent av pensionsansvarets bruttobelopp;
 - Övriga tillgångar och förbindelser får utgöra högst femton (15) procent av pensionsansvarets bruttobelopp.

5 Upphävda föreskrifter och anvisningar

- (1) Genom dessa föreskrifter och anvisningar upphävs följande av Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar:
- avsnitt 2.2 Täckning av ansvarsskulden i kapitel 2 Placeringsverksamhet och täckning av ansvarsskulden i pensionskassa som bedriver annan än lagstadgad verksamhet och AB-pensionskassas A-avdelning i Försäkringsinspektionens föreskrifter och anvisningar till pensionskassor (dnr 7/101/2011), uppdaterade den 1 januari 2013
 - avsnitt 2.2 Täckning av pensionsansvaret i kapitel 2 Placeringsverksamhet och täckning av pensionsansvaret i pensionsstiftelse som bedriver annan än lagstadgad verksamhet och AB-pensionsstiftelses A-avdelning i Försäkringsinspektionens föreskrifter och anvisningar till pensionsstiftelser (dnr 8/101/2011), uppdaterade den 1 januari 2013
 - avsnitt 2.2 Täckning av ansvarsskulden i kapitel 2 Kassans placeringsverksamhet i Försäkringsinspektionens föreskrifter och anvisningar till begravnings- och avgångsbidragkassor, uppdaterade den 1 januari 2013.

6 Ändringshistorik

Dessa föreskrifter och anvisningar har ändrats som följer efter det att de trädde i kraft:

Utfärdats 23.11.2017, gäller från 31.12.2017

- *kapitel 4 avsnitt (34) har ändrats*

Ändringen grundar sig på ändringar i lagen om försäkringskassor och i lagen om pensionsstiftelser, genom vilken OECD-stater jämställs med EES-stater.

Utfärdats 7.3.2019, gäller från 31.3.2019

- *kapitel 4 har ändrats*

Ändringarna grundar sig på ändringar i lagen om försäkringskassor (1164/1992) och i lagen om pensionsstiftelser (1774/1995) samt på en förtydning av föreskrifterna och anvisningarna om täckning.